

به نام خدا

اخلاق تدریس، پرورش ارزش ها در آموزش و پرورش

مولفان :

سید عباس غیاثیان
الهه رضاقلی لالانی
شهربانو منتظری
مریم جلالی
بهاره رستمی چایجان

انتشارات بامن

(با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: غیاثیان، سید عباس، ۱۳۵۸
عنوان و نام پدیدآور: اخلاق تدریس، پرورش ارزش ها در آموزش و پرورش / مولفان سید عباس
غیاثیان، الهه رضاقلی لالائی، شهربانو منتظری، مریم جلالی، بهاره رستمی چایجان.
مشخصات نشر: بامن (با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۱۴۵ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۰۰-۴۹-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص ۱۴۵-۱۱۴.
موضوع: اخلاق تدریس - پرورش ارزش ها - آموزش و پرورش
شناسه افزوده: رضاقلی لالائی، الهه، ۱۳۵۵
شناسه افزوده: منتظری، شهربانو، ۱۳۵۲
شناسه افزوده: جلالی، مریم، ۱۳۵۵
شناسه افزوده: رستمی چایجان، بهاره، ۱۳۷۳
رده بندی کنگره: LB۳۰۴۹
رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۵۹
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۱۴۷۰۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: اخلاق تدریس، پرورش ارزش ها در آموزش و پرورش
مولفان: سید عباس غیاثیان - الهه رضاقلی لالائی - شهربانو منتظری

مریم جلالی - بهاره رستمی چایجان

ناشر: بامن (با همکاری سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرایی، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

چاپ: زبرجد

قیمت: ۱۳۲۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۳۰۰-۴۹-۸

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

۷	فصل اول
۷	ریشه های اخلاق در تعلیم و تربیت ایران
۸	مشارکت های فلسفی ایران باستان
۹	تأثیر اسلام بر اندیشه اخلاقی
۱۰	اخلاق آموزشی سنتی در مقابل اخلاق معاصر
۱۵	تفسیر مدرن اخلاق سنتی
۱۷	اخلاق تدریس ادبیات فارسی
۱۹	زبان فارسی محملی برای اخلاق
۲۳	فصل دوم
۲۳	ایجاد بنیاد اخلاقی در مدارس
۲۴	مبانی اخلاقی طراحی برنامه درسی
۲۶	معلمان به عنوان الگوهای اخلاقی
۲۸	نقش رهبری مدرسه در تربیت اخلاقی
۳۰	ایجاد محیط های آموزشی اخلاقی
۳۲	شیوه های اخلاقی همتا به همتا
۳۵	نقش والدین در اخلاق مدرسه
۳۷	مشارکت اجتماعی و حمایت اخلاقی
۴۰	ایجاد تعادل بین ارزشهای اخلاقی سنتی و مدرن
۴۳	فصل سوم
۴۳	پیمایش چالش های اخلاقی در کلاس درس
۴۴	انضباط کلاسی با همدلی
۴۶	گنجاندن و احترام به صداهای متنوع
۴۸	پرورش فرهنگ احترام متقابل
۵۱	پرداختن به موضوعات حساس با دقت
۵۳	تضمین انصاف و برابری

۵۵	تشویق بحث ها و بحث های اخلاقی
۵۸	شناخت و غلبه بر تعصبات ضمنی
۶۰	آموزش همدلی و همدردی
۶۳	فصل چهارم
۶۳	تقویت یکپارچگی تحصیلی
۶۴	درک تفاوت های ظریف سرقت ادبی
۶۵	تحقیق و گزارش اخلاقی
۶۷	ارزش صداقت در ارزیابی ها
۶۹	رسیدگی به تقلب و رفتار غیرصادقانه
۷۲	کار گروهی اخلاقی و همکاری
۷۴	نقش فناوری در یکپارچگی تحصیلی
۷۹	فصل پنجم
۷۹	اخلاق دیجیتال و کلاس درس نوین
۸۰	انقلاب دیجیتال در مدارس ایران
۸۲	درک اخلاق سایبری و ردپای دیجیتال
۸۴	پرداختن به چالش های قلدری سایبری
۸۶	ترویج استفاده مسئولانه از رسانه های اجتماعی
۸۹	اخلاق حفظ حریم خصوصی دیجیتال و حفاظت از داده ها
۹۲	ادغام ابزارهای دیجیتال از نظر اخلاقی در تدریس
۹۴	نقش والدین در آموزش اخلاق دیجیتال
۹۶	پر کردن شکاف بین اخلاق سنتی و دیجیتال
۹۹	فصل ششم
۹۹	تلاقی فرهنگ و اخلاق در تعلیم و تربیت
۱۰۰	نقش جشنواره های ایرانی در آموزه های اخلاقی
۱۰۲	درس های اخلاقی از تاریخ و میراث ایران
۱۰۴	اخلاق جنسیتی در مدارس ایران
۱۰۷	ابعاد اخلاقی مطالعات دینی

۱۰۹.....احترام به فرهنگ ها و سنت های اقلیت ها

۱۱۱.....تغییرات فرهنگی مدرن و پیامدهای اخلاقی

۱۱۴.....منابع و مآخذ

فصل اول

ریشه های اخلاق در تعلیم و تربیت
ایران

مشارکت های فلسفی ایران باستان

ایران باستان، که امروزه به نام ایران شناخته می شود، دارای تاریخ غنی اندیشه فلسفی و گفتمان اخلاقی است که به طور قابل توجهی بر توسعه اصول اخلاقی در تعلیم و تربیت تأثیر گذاشته است. این بخش کمک‌های فلسفی ایرانی باستان در اخلاق را بررسی می‌کند و بر بستر تاریخی و فرهنگی که پایه‌های اخلاقی تعلیم و تربیت ایرانی را شکل داده است، نور می‌افکند.

ایران باستان یک سنت فلسفی تثبیت شده داشت که پیش از دوران اسلامی بود. دین زرتشتی، دین غالب ایران باستان، نقش مهمی در شکل دادن به اصول اخلاقی داشت. زرتشت، بنیانگذار دین زرتشتی، بر اهمیت حقیقت (اشا) و درستی (آرتا) به عنوان ارزش‌های اصلی اخلاقی تأکید کرد (بویس^۱، ۱۹۷۹، ص ۴۲). این ارزش‌ها تأثیری ماندگار بر اخلاق ایرانی گذاشته و پایه‌های تربیت اخلاقی را تشکیل می‌دهند (بهرامیان، ۱۳۹۴، ص ۷۸).

ادبیات فارسی، به ویژه اشعار حماسی مانند شاهنامه، سروده فردوسی، و آثار شاعران دیگری چون مولانا و حافظ، حاوی بینش‌های اخلاقی عمیقی است. این آثار ادبی منبع هدایت اخلاقی نسل‌های ایرانی بوده است (هیلمن^۲، ۱۳۸۳، ص ۲۱۵). به عنوان مثال، نمایش شاهنامه از فضایل پهلوانی و پیامدهای رفتار غیراخلاقی به عنوان یک ابزار آموزشی ارزشمند عمل می‌کند (خسرونژاد، ۱۳۹۸، ص ۱۲۱).

با ظهور اسلام در ایران در قرن هفتم، فلسفه و اخلاق ایرانی دستخوش دگرگونی شد. دانشمندان اسلامی مانند فارابی، ابن سینا (ابن سینا) و غزالی اخلاق یونانی و اسلامی را در اندیشه فارسی ادغام کردند (متحده، ۱۳۷۹، ص ۳۴). «کتاب شفا» ابن سینا (کتاب الشفاء) به بررسی مفاهیم اخلاقی در زمینه فلسفه و پزشکی پرداخته است (نصر، ۱۳۸۵، ص ۷۲). این ترکیب سنت‌های فلسفی اسلامی و یونانی، گفتمان اخلاقی فارسی را بسیار غنی کرد.

در دوران قرون وسطی، مدارس ایرانی (موسسات آموزشی) نقشی محوری در نشر معارف اخلاقی داشتند. این مؤسسات با تأکید بر فضایل مانند عدالت، شفقت و فروتنی، اخلاق را در برنامه‌های درسی خود گنجانده (صادقی، ۱۳۹۶، ص ۹۵). آثار دانشمندانی مانند فارابی و ابن

¹ Boyce

² Hillman

سینا به طور گسترده مورد مطالعه قرار گرفت و به توسعه آموزش اخلاقی فارسی متمایز کمک کرد.

عصر جدید شاهد تداوم مباحث اخلاقی در ایران بوده است. فیلسوفان برجسته ایرانی مانند سید حسین نصر و عبدالکریم سروش تلاقی های اخلاق، دین و جامعه را بررسی کرده اند (نصر، ۱۳۸۹، ص ۱۶۸). این متفکران معاصر به تکامل مداوم اندیشه اخلاقی در آموزش و پرورش ایران کمک کرده اند.

ایران در تاریخ معاصر با چالش های اخلاقی متعددی از جمله تحولات سیاسی و تغییرات اجتماعی مواجه بوده است. این چالش ها بحث ها و تامل های اخلاقی را برانگیخته است. به عنوان مثال، انقلاب ایران در سال ۱۹۷۹ به بحث در مورد نقش اخلاق در سیاست منجر شد (نصر، ۱۳۶۲، ص ۵۶). چنین رویدادهایی چشم انداز اخلاقی تربیتی ایرانی را شکل داده است.

مشارکت های فلسفی ایران باستان اثری ماندگار بر تعلیم و تربیت ایران گذاشته است. آمیختگی سنت های ادبی زرتشتی، اسلامی و فارسی، چارچوب اخلاقی منحصر به فردی را ایجاد کرده است که به آموزش و توسعه اخلاقی در ایران ادامه می دهد. این دیدگاه تاریخی بر عمق و غنای اندیشه اخلاقی در تربیت ایرانی تأکید دارد.

تأثیر اسلام بر اندیشه اخلاقی

تأثیر اسلام بر اندیشه اخلاقی در ایران موضوعی پیچیده و چندوجهی است که طی قرن ها تکامل یافته است. این بخش به تأثیر عمیق اصول، ارزش ها و آموزه های اسلامی بر چارچوب اخلاقی آموزش ایرانی می پردازد. بررسی خواهد کرد که چگونه اسلام به عنوان یک نیروی مذهبی و فرهنگی مسلط در ایران، آموزش اخلاقی و گفتمان اخلاقی را در منطقه شکل داده است.

اخلاق اسلامی ریشه عمیقی در قرآن و حدیث دارد و چارچوب اخلاقی جامعی را برای مسلمانان فراهم می کند. قرآن، که کلام خدا تلقی می شود، حاوی آیات متعددی است که بر رفتار اخلاقی، عدالت، شفقت و درستکاری تأکید می کند (قرآن ۲: ۱۹۷؛ ۴۹: ۱۱). احادیث، مجموعه ای از سخنان و اعمال حضرت محمد، اصول اخلاقی اسلامی را بیشتر روشن می کند (ابن ماجه، ۵۱: ۵). این متون بنیادی در شکل گیری اندیشه اخلاقی در ایران نقش محوری داشته اند (مطهری، ۱۳۷۰، ص ۳۴).

مدارس اسلامی در نشر اخلاق و ارزش های اسلامی در ایران نقش بسزایی داشته اند. این مؤسسات آموزشی در طول تاریخ مطالعات دینی را با آموزه های اخلاقی ادغام کرده اند. دانش آموزان در معرض روایات اخلاقی از زندگی پیامبر و یارانش قرار می گیرند که باعث رشد اخلاقی می شود (ساجدینا، ۲۰۰۹، ص ۸۲). برنامه درسی اغلب شامل موضوعاتی مانند اخلاق (اخلاق) و ادب (ادب) است که اهمیت رفتار اخلاقی را تقویت می کند.

فقه یا فقه تأثیر بسزایی در اندیشه اخلاقی در ایران دارد. علمای حقوق اسلامی متون دینی را برای استخراج قواعد و رهنمودهای حاکم بر رفتار اخلاقی تفسیر کرده اند (القرضاوی، ۱۹۹۹، ص ۴۴). کاربرد اصول فقه در زندگی روزمره یکی از جنبه های مهم تربیت اخلاقی در ایران است که تضمین می کند افراد در زمینه های مختلف به اخلاق اسلامی پایبند هستند.

ایران نیز مانند سایر ملت ها با چالش های اخلاقی معاصر متاثر از مبانی اسلامی مواجه است. مسائلی مانند برابری جنسیتی، اخلاق سیاسی و عدالت اجتماعی بحث های اخلاقی را در جامعه ایران برانگیخته است (افخمی، ۱۳۸۸، ص ۱۱۹). علما و روشنفکران در ایران همچنان با اخلاق اسلامی برای مقابله با این چالش ها و ارائه راهنمایی های اخلاقی درگیر هستند.

تصوف، بعد عرفانی اسلام نیز به تفکر اخلاقی در ایران کمک کرده است. شاعران و فیلسوفان صوفی مانند مولانا و عطار به بررسی ابعاد درونی اخلاق پرداخته اند و بر تهذیب معنوی و یکپارچگی اخلاقی تأکید کرده اند (نصر، ۱۳۹۰، ص ۱۴۳). تصوف نقش مکملی در شکل دادن به منظر اخلاقی تعلیم و تربیت ایرانی داشته است.

تأثیر اسلام بر اندیشه اخلاقی در ایران عمیق و ماندگار است. اصول اسلامی، همانطور که در قرآن، احادیث و فقه اسلامی بیان شده است، زیربنای تربیت اخلاقی و رفتار اخلاقی است. مؤسسات اسلامی، علما و عرفا به طور جمعی به توسعه یک چارچوب اخلاقی غنی و متنوع در تعلیم و تربیت ایران کمک کرده اند که همچنان به تکامل و رسیدگی به چالش های معاصر ادامه می دهد.

اخلاق آموزشی سنتی در مقابل اخلاق معاصر

تحول اخلاق آموزشی در ایران با یک تعامل پویا بین ارزش های سنتی که عمیقاً در میراث فرهنگی و مذهبی کشور ریشه دارد و چالش های ناشی از پارادایم های آموزشی معاصر و تأثیرات

جهانی مشخص می‌شود. این بخش به دوگانگی اخلاق آموزشی سنتی و معاصر در ایران می‌پردازد و بررسی می‌کند که چگونه ارزش‌های تاریخی همچنان به شکل‌دهی به آموزش ادامه می‌دهند، در حالی که با تقاضاهای جهانی به سرعت در حال تغییر مواجه می‌شوند.

میراث آموزشی ایران آغشته به سنت‌های چند صد ساله‌ای است که از آموزه‌های اسلامی و فلسفه فارسی الهام گرفته است. مفهوم تربیت (تربیت اخلاقی و فکری) در رویکردهای سنتی تربیتی نقش محوری داشته است (جوادی و اسماعیل، ۲۰۱۸، ص ۱۱۲). اخلاق سنتی بر ارزش‌هایی چون تواضع، تقوا و احترام به مرجعیت تأکید داشت (فراهانی، ۱۳۸۶، ص ۲۸). این ارزش‌ها که عمیقاً در جامعه ایران ریشه دوانده، قطب‌نمای اخلاقی را برای نسل‌های دانش‌آموز فراهم کرده است.

اخلاق اسلامی، آن گونه که در قرآن و روایات آمده است، نقشی محوری در شکل‌گیری شیوه‌های تربیتی سنتی داشته است. تعالیم حضرت محمد (ص) با تأکید بر اخلاق و اخلاق، قرن‌هاست که مؤسسات آموزشی را در ایران هدایت کرده است (قرائتی، ۱۳۸۷، ص ۴۷). ادغام اصول دینی در برنامه درسی همچنان یکی از مشخصه‌های اخلاق آموزشی سنتی است.

قرن ۲۰ و ۲۱ شاهد دگرگونی‌های مهمی در جامعه ایران بوده است که ناشی از مدرنیزاسیون و جهانی شدن است. معرفی مدل‌های آموزشی غربی و گسترش فناوری دیجیتال، ارزش‌های آموزشی سنتی را به چالش کشیده است (حقیقی، ۱۳۹۵، ص ۷۳). تضاد بین ارزش‌های سنتی و معاصر بحث‌هایی را در مورد ارتباط اخلاق سنتی در نظام آموزشی مدرن برانگیخته است.

ایران با اتخاذ رویکردهای معاصر در اخلاق آموزشی به چالش‌های نوسازی پاسخ داده است. محققان و مربیان گنجانیدن حقوق بشر، برابری جنسیتی و تفکر انتقادی را در برنامه درسی بررسی کرده‌اند (نجفی و کرمی، ۱۳۹۹، ص ۱۶۲). این تغییر نشان‌دهنده تلاشی برای آشتی دادن ارزش‌های سنتی با خواسته‌های دنیایی است که به سرعت در حال تغییر است.

ایجاد توازن میان سنت و مدرنیته، تلاشی ظریف در تربیت ایرانی است. بسیاری از مربیان بر اهمیت حفظ ارزش‌های فرهنگی و دینی در عین انطباق با خواسته‌های جامعه معاصر تأکید می‌کنند (معلم، ۱۳۸۵، ص ۸۸). این رویکرد به دنبال پر کردن شکاف بین سنت و مدرنیته است

و به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا در دنیای در حال تحول حرکت کنند و در عین حال ریشه در میراث فرهنگی خود داشته باشند.

گفتمان جاری بین اخلاق آموزشی سنتی و معاصر در ایران پرسش‌های مهمی را در مورد آینده آموزش در کشور مطرح می‌کند. در حالی که ایران همچنان با تغییرات اجتماعی و سیاسی دست و پنجه نرم می‌کند، مربیان و سیاست‌گذاران باید راه‌هایی برای ایجاد تعادلی بیابند که به سنت احترام می‌گذارد و در عین حال دانش‌آموزان را برای چالش‌های قرن بیست و یکم آماده می‌کند.

تنش بین اخلاق آموزشی سنتی و معاصر در ایران منعکس‌کننده مبارزه گسترده‌تری است که بسیاری از جوامع در حال دگرگونی سریع هستند. میراث غنی فرهنگی و مذهبی ایران، پایه محکمی برای آموزش اخلاقی فراهم می‌کند، اما نیروهای جهانی شدن و مدرنیزاسیون، اقتباس و نوآوری را می‌طلبند. آینده اخلاق آموزشی در ایران به توانایی ترکیب این دو پارادایم متضاد در یک چارچوب آموزشی منسجم و مؤثر بستگی دارد.

میراث اندیشمندان بزرگ ایرانی

آموزش اخلاقی یک جنبه اساسی از آموزش در سراسر جهان است که منعکس‌کننده تأثیرات فرهنگی و تاریخی متنوع است. در متن ایران، توسعه اصول اخلاقی در تربیت عمیقاً با میراث فکری متفکران بزرگ ایرانی عجین شده است. این بخش به بررسی ریشه‌های تاریخی اخلاق در تعلیم و تربیت ایرانی می‌پردازد و کمک‌های فیلسوفان، محققان و مربیان تأثیرگذار ایرانی را روشن می‌کند. با بررسی دیدگاه‌های فلسفی و تربیتی آنها، به بینش‌هایی در مورد سیر تحول تربیت اخلاقی در ایران دست می‌یابیم. این کاوش نه تنها درک بهتری از بافت تاریخی ارائه می‌دهد، بلکه درس‌های ارزشمندی را برای شیوه‌های آموزشی معاصر ارائه می‌دهد.

میراث غنی فلسفی ایران به طور قابل توجهی بر رویکرد آن به اخلاق در تعلیم و تربیت تأثیر گذاشته است. یکی از برجسته‌ترین شخصیت‌های فلسفه ایرانی ابن سینا (ابن سینا) است که در قرن دهم می‌زیسته است (گوتاس^۳، ۱۳۹۷، ص ۷۲). شاهکار ابن سینا، «کتاب الشفا» (کتاب شفا) حاوی بحث‌های عمیقی درباره اخلاق، اخلاق و روح انسان است. تأکید او بر عقل و عقل به

عنوان ابزارهای اساسی رشد اخلاقی تأثیری ماندگار بر تربیت ایرانی داشته است (نصر، ۱۳۸۰، ص ۴۵). ایده های ابن سینا بر اهمیت پرورش تفکر انتقادی و استدلال اخلاقی در آموزش تاکید می کند.

یکی دیگر از فیلسوفان تأثیرگذار ایرانی ملاصدرا (صدرالدین محمد شیرازی) است که در قرن هفدهم می زیسته است (رضوی، ۱۳۹۴، ص ۱۰۳). فلسفه ملاصدرا که به «فلسفه متعالیه» (حکمة المتعلیه) معروف است، مفهوم «حرکت جوهری» را مطرح کرد که پیامدهای عمیقی برای اخلاق داشت (کوربین^۴، ۱۳۷۵، ص ۸۸). ایده های او با تأکید بر ماهیت پویای وجود انسان و سفر مداوم به سوی خودسازی، مفاهیم سنتی اخلاق را به چالش می کشد. فلسفه ملاصدرا منبع الهام برای مباحث معاصر در زمینه رشد اخلاقی در تربیت ایرانی بوده است.

ادبیات فارسی در شکل گیری آگاهی اخلاقی ایرانیان نقش بسزایی داشته است. یکی از مشهورترین شاعران پارسی، مولانا (جلال الدین محمد رومی) در قرن سیزدهم می زیست (آبری، ۲۰۱۸، ص ۱۷). شاهکار شعری او «مثنوی» حاوی آموزه های عمیق اخلاقی و معنوی است. شعر مولانا بر اهمیت عشق، شفقت و دگرگونی درونی به عنوان مؤلفه های اساسی رشد اخلاقی تأکید دارد (چیتیک^۵، ۱۳۸۶، ص ۶۲). معلمان و مربیان در ایران اغلب برای القای ارزش های اخلاقی در دانش آموزان خود به شعر مولانا روی آورده اند.

سعدی شیرازی، یکی دیگر از شاعران نامدار پارسی زبان از قرن سیزدهم، مجموعه داستان ها و حکایات اخلاقی «گلستان» (باغ گل سرخ) را تألیف کرد (دیویس^۶، ۱۳۸۷، ص ۹۱). داستان های سعدی مملو از درس های حکمت آمیز و اخلاقی است که امروزه همچنان در میان خوانندگان طنین انداز است. مربیان ایرانی مکرراً از داستان های سعدی استفاده می کنند تا اصول اخلاقی را به تصویر بکشند و دانش آموزان را به سمت رفتار اخلاقی راهنمایی کنند (ارجمند، ۱۳۹۱، ص ۵۵).

اخلاق اسلامی که عمیقاً در بافت دینی و فرهنگی ایران ریشه دارد، تأثیری محوری بر تعلیم و تربیت در منطقه داشته است. قرآن، کتاب مقدس اسلام و حدیث (گفتارها و اعمال حضرت محمد) چارچوب اخلاقی جامعی را برای مسلمانان فراهم می کند (نصر، ۱۳۸۴، ص ۱۳۲). مربیان

⁴ Corbin

⁵ Chittik

⁶ Davis

ایرانی با تأکید بر ارزش‌هایی مانند صداقت، درستکاری و فروتنی، اخلاق اسلامی را در شیوه‌های تدریس خود ادغام کرده‌اند (حاک، ۱۳۹۵، ص ۷۸). این ارزش‌ها نه تنها در مطالعات دینی آموزش داده می‌شوند، بلکه در برنامه‌های درسی گسترده‌تر نیز بافته می‌شوند.

یکی از جنبه‌های قابل توجه تربیت ایرانی، تأکید بر رشد شخصیت اخلاقی است که در اصطلاح اسلامی به «اخلاق» معروف است (توکلی، ۱۳۹۶، ص ۱۱۰). پرورش فضایل مانند صبر، شکرگزاری و سخاوت برای رشد فردی و معنوی دانش‌آموزان ضروری است. مریبان ایرانی اغلب برای پرورش این فضایل در کلاس درس به متون و آموزه‌های اسلامی مراجعه می‌کنند (مطهری، ۱۳۸۷، ص ۴۶).

در ایران معاصر، میراث متفکران بزرگ ایرانی، همراه با تأثیر اخلاق اسلامی و ادبیات فارسی، همچنان به شکل‌گیری تربیت اخلاقی ادامه می‌دهد. نظام آموزشی در ایران به گونه‌ای تکامل یافته است که دروس رسمی اخلاق و اخلاق در سطوح مختلف آموزشی را در بر می‌گیرد (حسین زاده، ۱۳۹۹، ص ۶۳). هدف این دوره‌ها القای ارزش‌های اخلاقی، تقویت استدلال اخلاقی و ترویج رفتار اخلاقی در بین دانش‌آموزان است.

یکی از پیشرفت‌های قابل توجه در سال‌های اخیر ادغام فناوری در آموزش اخلاق است. محققان ایرانی استفاده از بسترهای یادگیری الکترونیکی و منابع دیجیتالی را برای ارائه دروس اخلاق بررسی کرده‌اند (آقاجانی و حسینی، ۱۳۹۸، ص ۲۸۷). این رویکرد نوآورانه به دنبال آن است که دانشجویان را با استفاده از ابزارهای معاصر در بحث‌ها و معضلات اخلاقی درگیر کند و در عین حال به مبانی تاریخی و فرهنگی اخلاق ایرانی وفادار بماند.

علیرغم میراث غنی آموزش اخلاقی در ایران، مریبان معاصر با چالش‌هایی روبرو هستند. یکی از چالش‌های اولیه، نیاز به انطباق آموزه‌های اخلاقی سنتی با نیازهای در حال تحول دنیای جهانی‌شده است (سجادیان و مجاب، ۲۰۱۸، ص ۷۵). از آنجایی که جامعه ایران با جامعه بین‌المللی ارتباط بیشتری پیدا می‌کند، مریبان باید راه‌هایی برای پر کردن شکاف‌های فرهنگی و ترویج درک بین‌فرهنگی با حفظ ارزش‌های اصلی اخلاق ایرانی بیابند.

چالش دیگر، اهمیت پرداختن به معضلات اخلاقی خاص زندگی مدرن، مانند پیامدهای اخلاقی فناوری‌های نوظهور، مسائل زیست‌محیطی و نگرانی‌های عدالت اجتماعی است (بهشتی